

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

ELSŐ SZEKCIÓ

HÜTTL kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(58032/16. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2019. szeptember 29.

Az ítélet végleges, de szerkesztői változtatás alá eshet.

A Hüttl kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Első Szekció) Tanácsként tartott ülésén, amelynek tagjai voltak:

Alena Poláčková, *Elnök,*

Paczolay Péter,

Davor Derenčinović, *bírák*

és Liv Tigerstedt, a *Szekció Hivatalvezető helyettese*

Figyelemmel:

az 58032/16. sz. kérelemre, amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, az 1982-ben született és Budapesten élő, a Gyálon praktizáló Baltay L. ügyvéd által képviselt Hüttl Tivadar („a kérelmező”) nyújtott be a Bírósághoz Magyarország ellen;

azon döntésre, hogy az Egyezmény 8. cikkével kapcsolatos panasz kerüljön közlésre a magyar Kormány („a Kormány”) felé, akit Tallódi Z. Képviselő képviselt az Igazságügyi Minisztériumból, valamint azon döntésre, hogy a kérelem többi részét elfogadhatatlannak kell nyilvánítani;

a felek észrevételeire;

2022. szeptember 6-án tartott zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően,

Az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ÜGY TÁRGYA

1. Az ügy a kérelmező azon állításaival kapcsolatos, hogy a hatóságok az Egyezmény 8. cikke alapján számára biztosított jogokat megsértve lehallgatták a telefonját.

2. A kérelmező, aki ügyvédként gyakran dolgozik egy, a polgári szabadságjogok védelme terén tevékenykedő nem kormányzati szervezet számára, 2015. szeptember 23-án telefonbeszélgetést folytatott egy európai parlamenti képviselővel (MEP). Egy perc elteltével a vonalat megszakították. Ezt követően az EP-képviselő a közösségi médiában közzétette, hogy a vonal megszakítása után a telefonján visszahallotta a megszakítást megelőzően folytatott beszélgetés fozslányait.

3. A kérelmező úgy vélte, hogy a telefonját lehallgatták és beszélgetését rögzítették. A nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi törvény 11. § (5) bekezdése alapján három illetékes minisztériumnál is panaszt tett, hogy megtudja, titokban lehallgatták-e. Mindhárom minisztériumtól azt a választ kapta, hogy nem vonták őt jogellenes titkos megfigyelés alá. A kérelmező ezután panaszt tett a Parlament Nemzetbiztonsági Bizottságánál, amely úgy döntött, hogy nem indít további vizsgálatot.

4. A kérelmező az Egyezmény 8. cikke alapján panaszt nyújtott be a Bírósághoz a potenciális titkos megfigyelés, valamint a jogorvoslati intézkedések hiánya miatt.

A BÍRÓSÁG ÉRTÉKELÉSE

5. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező nem merítette ki a hazai jogorvoslati lehetőségeket. A kérelmező ezzel nem értett egyet. A Bíróság úgy véli, hogy ez a kérdés szorosan kapcsolódik az ügy érdeméhez, így egyesíti a két kérdést.

6. A Bíróság továbbá megállapítja, hogy a kérelem nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikke 3. bekezdésének a) pontja értelmében, és más okból sem elfogadhatatlan. Ezért a kérelmet elfogadhatónak kell nyilvánítani.

7. A jelen ügyre alkalmazandó általános elveket a *Szabó és Vissy kontra Magyarország* ítélet foglalja össze (37138/14. sz. kérelem, 52-89. pontok, 2016. január 12.)

8. A Kormány érvei szerint a kérelmező számára rendelkezésre álltak jogorvoslati lehetőségek, nevezetesen a Büntető Törvénykönyv 307. §-a, illetve 422. §-a (jogosulatlan titkos információgyűjtés és tiltott adatgyűjtés bűncselekménye) szerinti feljelentés, illetve a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság („adatvédelmi hatóság”) által a 2011. évi adatvédelmi törvény 52. §-a vagy 60. §-a alapján lefolytatható vizsgálat. A Kormány előterjesztette, hogy az adatvédelmi hatósági vizsgálat megfelelő utólagos jogorvoslatot jelentett volna. Mivel a kérelmező rendelkezett megfelelő jogorvoslatokkal, de azokat nem vette igénybe, a jogellenes titkos megfigyelésre vonatkozó állításait alátámasztó tényeket nem lehetett megállapítani.

9. A kérelmező úgy érvelt, hogy a Kormány által javasolt büntetőjogi szankciók önmagukban alkalmatlanok voltak sérelme orvoslására, amely sérelem abban állt, hogy potenciálisan titkos megfigyelés alá vonták. Az adatvédelmi hatósághoz benyújtható panasz pedig ugyanazt a célt szolgálta volna, mint a nemzetbiztonságról szóló törvény 11.§ (5) bekezdése alapján általa a miniszterekhez benyújtott panaszok, ezért ilyen panasz előterjesztése nem volt tőle elvárható.

10. A Bíróság megismétli, hogy abban az esetben, ha több olyan hazai jogorvoslat is létezik, amelyet az egyén igénybe vehet, akkor az adott személynek jogában áll azon jogorvoslatot választani, amely lényegi sérelmét kezelni képes. Vagyis, ha valamely személy egy adott jogorvoslatot már igénybe vett, akkor nem szükséges egy másik, lényegében azonos célt szolgáló jogorvoslatot is igénybe vennie (számos más ügy mellett lásd: *Leja v. Latvia*, no. 71072/01, § 46, 14 June 2011). A jelen ügyben a Bíróság meggyőződött arról, hogy a kérelmező a 11. § (5) bekezdés alapján tett panasz útján a nemzeti hatóságok – a jelen ügyben a három illetékes miniszter – tudomására hozta sérelmének lényegét. Következésképpen a kérelem nem utasítható el a hazai jogorvoslatok kimerítésének elmulasztása miatt, így a Kormány előzetes kifogása nem helytálló.

11. A Bíróság megjegyzi, hogy a (fent hivatkozott) *Szabó és Vissy* ügyben a 8. cikk megsértésének alapjául szolgáló tényezők lényegét a Bíróság a következőképpen összegezte:

„89. ... Mivel az intézkedések köre gyakorlatilag bárkire kiterjedhet, mivel az intézkedések elrendelése teljes egészében a végrehajtó hatalom hatáskörében történik, mégpedig a szigorú szükségesség elvének mérlegelése nélkül, mivel a legújabb technológiák révén a Kormány akár az intézkedés eredeti hatályán kívül eső személyekről is könnyedén és tömegesen szerezhet adatokat, és mivel nemhogy bírósági, de semmilyen más hatékony jogorvoslati lehetőség sem biztosított, a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Egyezmény 8. cikkét megsértették.”

12. A jelen ügyben a Kormány azt hangsúlyozta, hogy az adatvédelmi hatósági eljárás (amely jogorvoslatot a *Szabó és Vissy* ügyben a Bíróság nem vizsgált) olyan biztosítékot jelent, amely képes összhangba hozni a megfigyelési intézkedést az Egyezmény 8. cikkében foglalt követelményekkel, nevezetesen azért, mert ez a szakhatóság rendelkezik a szükséges szakértelemmel és hatáskörrel a gyanított titkos megfigyelési ügyek büntetőjogi üldözésére.

13. A kérelmező szerint az adatvédelmi hatóság vizsgálata várhatóan nem lett volna átfogó, mivel ez a szakhatóság nem rendelkezik teljes körű hozzáféréssel a nemzetbiztonsági szolgálatok adatkezeléséhez. Ez az erős jogosítványokat nélkülöző eljárás nem képes semmissé tenni a *Szabó és Vissy* ügyben megállapított jogsértés alapjául szolgáló egyéb elemeket, nevezetesen a titkos megfigyelésre vonatkozó szabályokban foglalt garanciák általánosan elégtelen voltát.

14. A Bíróság megjegyzi, hogy beadványaiban a Kormány elsősorban a Bíróság *Szabó és Vissy* ügyben tett megállapításait vitatta. Ez azonban nem olyan tárgy, amelyet a jelen ügyben újból meg lehetne vizsgálni.

15. A Kormány további érvei az adatvédelmi hatósági vizsgálat rendelkezésre állása körül forogtak, amelynek megfelelő voltát a *Szabó és Vissy* ügy nem érintette. Ezért a Bíróságnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy – minden egyéb körülmény azonossága esetén – az adatvédelmi hatósági vizsgálat olyan biztosítékot nyújtott volna-e a kérelmező számára, amely képes lett volna megváltoztatni az említett ügyben megállapított jogsértés alapjául szolgáló helyzetet.

16. A Bíróság megjegyzi, hogy a 2011. évi adatvédelmi törvény értelmében az adatvédelmi hatóság vizsgálatot folytathat – többek között – a bűnüldözési, nemzetbiztonsági és honvédelmi célú adatfeldolgozási műveletekkel kapcsolatban. A vizsgálat során azonban az adatvédelmi hatóságot kötik az egyes adattípusokhoz való hozzáférés korlátozásai, ideértve a honvédség, a nemzetbiztonsági szolgálatok, a rendőrség, az adóhatóság és az ügyészség által feldolgozott adatokat is (az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi törvény 23. §-ban foglaltak szerint). Az adatvédelmi biztos tehát nem férhet hozzá közvetlenül az ilyen adatokhoz. Ha úgy ítéli meg, hogy bizonyos, a 23. § alapján mentességet élvező adatok

fontosak a vizsgálat lezárásához, akkor az adatvédelmi hatóság az illetékes minisztertől kérheti a vonatkozó dokumentumokba való betekintést. Ez utóbbi köteles gondoskodni a vizsgálat lefolytatásáról, és annak eredményéről köteles tájékoztatni az adatvédelmi hatóságot.

17. Amint azt 2019. évi beszámolójában (146. o.) az adatvédelmi hatóság megjegyezte, ez a jogi környezet komoly aggályokat vet fel, különösen amiatt, hogy nem teszi lehetővé az adatkezelés jogszerűségének független, külső ellenőrzését. Az adatvédelmi hatóság ugyanis meg sem ismerheti a szóban forgó dokumentumok és adatok tartalmát. Ehelyett a tevékenységet felügyelő minisztertől kapott információkra kell hagyatkoznia, aki közli az ügygel kapcsolatos véleményét – miközben potenciálisan közvetlen érdeke fűződik az érintett adatok titkosságának fenntartásához.

18. A Bíróság észrevételezi, hogy a Kormány – lényegében az adatvédelmi hatósági vizsgálat rendelkezésre állására hivatkozva – a *Szabó és Vissy* ügyben tett megállapításoktól történő eltérést javasolt. A Bíróság azonban megjegyzi, hogy a független felügyelet alól törvényileg mentesített adatkategóriák esetében az adatvédelmi hatóság csak a felügyelő miniszteren keresztül folytathat vizsgálatot, és csak a felügyelő miniszter saját vizsgálatának eredményéről kapna tájékoztatást. Az adatvédelmi hatóság korlátozott jogköre és a külső, független ellenőrzés ebből fakadó hiánya miatt a Bíróság nincs meggyőződve arról, hogy a Kormány által javasolt ezen további garancia alkalmas annak biztosítására, hogy a vonatkozó magyar jogszabályok „kellően pontosak, hatékonyak és átfogók legyenek az ilyen intézkedések elrendelése, végrehajtása és esetleges orvoslása tekintetében” (lásd *Szabó és Vissy*, 89. pont) – amelyek hiányában a *Szabó és Vissy* ügyben tett megállapításokat fenn kell tartani.

19. Ezért az Egyezmény 8. cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

20. A kérelmező 3 000 euró nem vagyoni kártérítést, és további 1 500 eurót követelt a Bíróság előtt felmerült költségek és kiadások megtérítésére.

21. A Kormány vitatta a követeléseket.

22. A Bíróság úgy véli, hogy a jogsértés megállapítása önmagában elegendő igazságos elégtételt jelent az elszenvedett nem vagyoni károkért (lásd a fent hivatkozott *Szabó és Vissy* ügy 98. pontját).

23. A birtokában lévő dokumentumokra figyelemmel a Bíróság továbbá észszerűnek tartja a Bíróság előtti eljárás tekintetében követelt költségek és kiadások teljes összegének, valamint az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegének a megítélését a kérelmező részére.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. A Kormány előzetes kifogását *egyesíti* az ügy érdekével, és elutasítja a kifogást;
2. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 8. cikkét megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy a jogsértés megállapítása önmagában elegendő igazságos elégtételt jelent a kérelmező által elszenvedett nem vagyoni károkért;
5. *Megállapítja*:
  - (a) hogy költségek és kiadások tekintetében az alperes Államnak három hónapon belül 1 500 (egyezeröt száz) eurót, továbbá az ezen összeget esetlegesen terhelő adók összegét kell kifizetnie a kérelmező részére nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
  - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.
6. A kérelmező igazságos elégtétel iránti további igényét elutasítja.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2022. szeptember 29-én, a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Liv Tigerstedt
Hivatalvezető helyettes

Alena Poláčková
Elnök